

Regulamin specjalny oceny eksponatów literatury filatelistycznej

Artykuł 1. Wystawy konkursowe.

Zgodnie z art. 1.4 Regulaminu Ogólnego Oceny Eksponatów na Wystawach Konkursowych GREV, celem uzupełnienia tych zasad, opracowano niniejszy regulamin SREV w odniesieniu do literatury filatelistycznej.

Zarówno Regulamin Ogólny Wystaw Konkursowych GREX-PZF, jak i Regulamin Ogólny Oceny Eksponatów na Wystawach Konkursowych GREV-PZF powstały w oparciu o obowiązujące regulaminy GREX i GREV Światowej Federacji Filatelistyki (FIP) oraz aktualny stan międzynarodowej praktyki wystawienniczej. Dotyczy to również Regulaminów Specjalnych Oceny Eksponatów dla poszczególnych klas SREV obowiązujących na wystawach PZF.

Artykuł 2. Ekspozycje konkursowe.

Literatura filatelistyczna obejmuje dostępne dla zbieraczy, wszystkie drukowane materiały związane ze znakami pocztowymi i ich kolekcjonowaniem, historią poczty oraz jakichkolwiek dziedzin z tym związanych.

Artykuł 3. Podział eksponatów literatury filatelistycznej.

Literaturę filatelistyczną na wystawach konkursowych dzieli się – ze względu na zakres opracowania - na dwie podstawowe grupy:

- A. **Opracowania badawcze, czasopisma i periodyki z zakresu historii poczty i filatelistyki oraz katalogi znaków pocztowych**
- B. **Opracowania popularyzujące i promujące filatelistykę oraz dokumentujące zagadnienia organizacyjne (w tym katalogi wystaw i imprez filatelistycznych oraz biuletyny związkowe o przeważającym profilu dokumentacyjnym)**
- C. **Opracowania w formie elektronicznej (na nośnikach elektronicznych i w Internecie oraz strony www)**

3.1. Grupa A

Opracowania badawcze, czasopisma i periodyki z zakresu historii poczty i filatelistyki oraz katalogi znaków pocztowych) zawiera:

- 1) **Dziela drukowane** i opracowania specjalne na innych mediach:
 - a) podręczniki,
 - b) monografie,
 - c) specjalistyczne artykuły badawcze,
 - d) bibliografie i podobne prace specjalne,
 - e) przedstawiane publicznie artykuły z zakresu filatelistyki (łącznie z tekstami radiowymi i telewizyjnymi, filmowymi oraz pokazami przeźroczy) o charakterze badawczym,
 - f) inne podobne prace specjalne.

Wznowienia pozycji starszych niż sprzed 2 lat muszą zawierać znaczące zmiany w stosunku do pierwowzoru. W przypadku serii wydawniczych, ostatni tytuł musi pochodzić z tego okresu.

- 2) **Katalogi ogólne znaków pocztowych** kontynentalno-strefowe, dotyczące jednego lub kilku krajów, katalogi obejmujące także ostemplowania i inne specjalizowane działy filatelistyki,
- 3) **Czasopisma** filatelistyczne i z zakresu historii poczty o charakterze literatury badawczej – ostatni rocznik, ale nie starsze niż 2 lata.
- 4) **Artykuły** o charakterze badawczym w wydawnictwach filatelistycznych i niefilatelistycznych.

3.2. Grupa B

Opracowania popularyzujące i promujące filatelistykę oraz dokumentujące zagadnienia organizacyjne (w tym katalogi wystaw i imprez filatelistycznych oraz biuletyny związkowe o przeważającym profilu dokumentacyjnym) zawiera:

- 1) **Dziela drukowane** poświęcone filatelistyce w sferze promocji i dokumentacji (publikacje związkowe bez przeważającej zawartości fachowej oraz kalendarze, katalogi aukcyjne prezentujące w fachowy sposób obszary zbieractwa lub zbiory).
- 2) **Katalogi wystaw filatelistycznych** zawierające treści wychodzące w znaczącym stopniu poza spis wystawców,
- 3) **Czasopisma** o charakterze promującym lub dokumentującym zagadnienia organizacyjne – ostatni rocznik, ale nie starsze niż 2 lata.
- 4) **Artykuły** o charakterze promującym i dokumentującym w wydawnictwach filatelistycznych i niefilatelistycznych.

Grupa C – Literatura w wersji elektronicznej zawiera:

- 1) **Opracowania o charakterze podręcznikowym, monograficznym lub biograficznym oraz katalogi filatelistyczne** na nośnikach elektronicznych (CD-ROM, DVD, USB i in.) lub możliwych do pobrania i wydrukowania ze stron internetowych.
- 2) **Czasopisma** w formie elektronicznej.
- 3) **Artykuły** publikowane na różnych nośnikach elektronicznych.
- 4) **Strony internetowe** o przeważającym profilu naukowym, pogłębiające wiedzę i badania filatelistyczne, jak i propagujące filatelistykę w szerokim zakresie oraz dokumentujące działalność różnych struktur organizacji filatelistycznych. Do zgłoszenia strony konieczne jest dołączenie wyczerpującego opisu zawartości i funkcjonowania strony w formie papierowej.

Artykuł 4. Kryteria oceny eksponatów.

4.1. Eksponaty literatury winny być oceniane według następujących kryteriów:

- opracowanie zawartości,
- oryginalność, znaczenie i głębokość badań (gr. **A**)/ wartość promocyjna i dokumentacyjna (gr. **B**), względnie wszystkie te kryteria łącznie w gr. **C**,
- strona techniczna,
- prezentacja.

4.2. Kryterium "opracowanie zawartości" wymaga oceny:

- stylu literackiego i jasności w komunikowaniu się,
- typu i wielkości użytego literackiego, druku w co najmniej dwóch szpaltach (zależnie od formatu opracowania), używania wytłuszczeń w tekście dla podkreślenia ważności niektórych elementów oraz wyjaśnień użytych w opracowaniu skrótów, unikanie zbyt wielu wtrętów w nawiasach i zastąpienie je przypisami u dołu strony,
- dobór i uporządkowane wykorzystanie ilustracji (ich bliskość z odpowiadającym im tekstem, ich numeracja oraz właściwa wielkość opisów).

4.3.1. Kryterium "oryginalność, znaczenie i głębokość badań" (gr. **A**) wymaga oceny ogólnego znaczenia tematu przedstawionego w eksponacie, jak również oceny stopnia oryginalności odkryć, badań, analiz lub podejścia do wszechstronnego zrozumienia tematu.

Na szczególną uwagę zasługiwać powinny opracowania nowych tematów lub nowatorskie podejście do tematów uprzednio już opracowanych. Ocena znaczenia dla filatelistyki opiera się na ogólnie

przyjętych zasadach (im większy opisywany region lub ważniejsza miejscowość, tym większe znaczenie filatelistyczne). Szeroki czasowo zakres opracowania i jego kompleksowość powinna znaleźć odzwierciedlenie w ocenie. Oczywiście rzeczą jest poprawność przedstawionych w opracowaniu faktów.

Głębokość badań można ustalić na podstawie rodzaju i ilości wykorzystanych materiałów źródłowych oraz nowych informacji (odkryć) autora i ich wpływu na dotychczasowy stan wiedzy o temacie.

4.3.2. Kryterium "wartość promocyjna i dokumentacyjna" (gr. B) wymaga oceny stopnia oddziaływania reklamowego na różne grupy odbiorców opracowania. Ocena opracowania dokumentującego historię filatelistyki lub historię ruchu filatelistycznego (związkowego) zależy od znaczenia tych tematów w całym obszarze filatelistyki. Nakład opracowania nie odgrywa tu żadnej roli.

4.3.3. Przy ocenie eksponatu w formie elektronicznej stosuje się odpowiednio kryteria opisane w pkt.

4.3.1. i 4.3.2 w zależności od charakteru eksponatu.

4.4. Kryterium "strona techniczna" wymaga oceny takich aspektów jak strona tytułowa, druk, numeracja stron, wiarygodność, bibliografia, indeks i zastosowanie ilustracji o odpowiedniej jakości. Podstawową rolę odgrywa spis treści opracowania oraz sposób użycia cytatów (w tym stopień dokładności informacji o ich pochodzeniu – autor, tytuł, nr strony – zawartych w spisie źródeł i literatury). Na uwagę zasługują indeksy osób, faktów o charakterze filatelistycznym, ilustracji, w tym stempli.

Kryterium "strona techniczna" eksponatów w formie elektronicznej wymaga oceny takich aspektów jak przejrzystość (podział na podstrony, łatwość obsługi/nawigacji, możliwość wyszukiwania informacji wg haseł lub zagadnień oraz korzystania z archiwum, powiązania komunikacyjne z innymi mediami elektronicznymi).

4.5. Kryterium "prezentacja" wymaga oceny wpływu oprawy, druku i podobnych czynników produkcyjnych na przydatność publikacji. Celem uniknięcia oddziaływania aspektów czysto komercyjnych, kryterium to będzie oceniane tylko w przypadku, gdy przedstawia czynnik negatywny. Ocena „prezentacji” opracowania w formie elektronicznej to ocena jego layoutu i częstotliwość dokonywanych aktualizacji przez administratora (w przypadku stron www).

Artykuł 5. Ocena eksponatów.

5.1. Eksponaty literatury będą oceniane przez ustalonych specjalistów w ich indywidualnych dziedzinach, zgodnie z rozdziałem V GREX.

5.2. W celu osiągnięcia przez jury zrównoważonej oceny, dla eksponatów literatury ustalono następujące wartości względne (GREV, artykuł 5.2.):

Opracowanie zawartości	30
Oryginalność, znaczenie i głębokość badań (gr. A)	
wzgl. Oryginalność, wartość promocyjna i dokumentacyjna (gr. B)	50
Strona techniczna	10
Prezentacja	10
Łącznie	100 punktów

5.3. Przy ocenie eksponatów w formie elektronicznej ustala się następujące wartości:

Opracowanie zawartości	30
Oryginalność, znaczenie i głębokość badań, wartość promocyjna i dokumentacyjna	40
Strona techniczna	20
Prezentacja	10
Łącznie	100 punktów

Artykuł 6. Postanowienia końcowe.

6.1. Zgłoszenia eksponatu mogą być wysłane przez autora, kompilatora, redaktora, wydawcę, poręczającą organizację lub stowarzyszenie, albo jakąkolwiek inną osobę, mającą prawa własności.

6.2. Zgłoszenie powinno zawierać informację o dacie publikacji, wydawcy, liczbie stron, częstotliwości wydawania (przy czasopismach).

6.3. Podręczniki i specjalne prace badawcze mogą podlegać ocenie w okresie **5 lat** od chwili wydania. Przy wszystkich innych pozycjach (czasopismach – zarówno z historii poczty, jak i popularyzujących i promujących filatelistykę oraz dokumentujących zagadnienia organizacyjne oraz katalogach wystawowych) okres oceny nie powinien przekraczać **2 lat** od dnia wydania drukiem. Okres ten liczy się od roku poprzedzającego rok wystawy wstecz.

Przy pracach wielotomowych będzie decydować data produkcji danego tomu. Edycje uzupełniane będą traktowane jako nowe pozycje.

Przy czasopismach powinien być wystawiony najświeższej daty kompletny rocznik.

Do ekspozycji na wystawie wymagany jest zbiór co najmniej 10 różnych opublikowanych artykułów.

6.4. Ocena zgłoszonego eksponatu opiera się głównie na aspekcie filatelistycznym wydawnictwa.

6.5. Ocenie na wystawie konkursowej nie podlegają katalog i biuletyny aktualnie odbywającej się wystawy.

Wytyczne do sędziowania eksponatów literatury filatelistycznej

Wstęp.

Niniejsze wytyczne, zawierające w miarę szczegółowy wykaz problemów, mają służyć specjalistycznym wystawom literatury jak i wystawom ogólnym, na których klasa literatury jest jedną z kilkunastu klas konkursowych.

Zasady ogólne.

Obowiązujące zasady oceny eksponatów literatury na wystawach konkursowych w wielu przypadkach są identyczne z wytycznymi dla innych klas, to jednak występują pewne wyraźne różnice.

W pierwszym rzędzie, znaczenia i wartości eksponatu nie można poznać z oglądu (czyli szaty edytorskiej). Literatura musi być oceniana na podstawie treści i oczywistym jest, iż sędziowie winni się z nią zapoznać przed rozpoczęciem wystawy. 3 do 5 dni przeznaczonych na sędziowanie pozwala na jej przegląd i tylko ograniczone studiowanie, ale nie pozwala sędziom na dokładne zapoznanie się z nią.

Po wtóre, eksponatów literatury nie można poprawiać z wystawy na wystawę. W wielu przypadkach eksponat prezentuje badania całego życia oraz wysiłek, który będzie służył filatelistyce w przyszłości. Z tego powodu na eksponat literatury należy patrzeć w pierwszym rzędzie jako na środek zachęcający i promujący tego rodzaju wysiłek, a tylko wtórnie należy na niego patrzeć jako na konkurs o różne stopnie wyróżnień.

Po trzecie, wynika z tego, iż publiczność musi mieć możliwość zapoznania się z literaturą. Spojrzenie na rzędy książek w zamkniętych szafach daje mało informacji i nie służy dobrze ani zwiedzającemu ani wystawcy. Interesującą jest zawartość a nie okładki.

Zastosowanie systemu oceny.

Stosowanie systemu punktowego wraz z odpowiednimi arkuszami ocen może być przydatne w osiągnięciu wyważonej i racjonalnej oceny. Należy jednak zaznaczyć, iż ten system nie może być stosowany w sposób mechaniczny; na końcową całkowitą liczbę punktów należy również spojrzeć w aspekcie ogólnej jakości eksponatów.

Sędziowie w pierwszej kolejności winni zwrócić uwagę na pozytywne aspekty eksponatu, zamiast zwracać uwagę "ile punktów mogą odjąć". Po wtóre, wszystkie oceny muszą być dokonywane na bazie porównawczej, w odniesieniu do innych publikacji na ten temat: jak podobne tematy są traktowane w innych publikacjach, a nawet należy się zastanowić jakie może mieć znaczenie dana publikacja dla danego kraju lub grupy językowej w porównaniu z innymi. Te czynniki porównawcze mogą się zmieniać z roku na rok i z wystawy na wystawę i należy przyjąć, iż mogą one wpłynąć na ocenę eksponatu.

Tłumaczenie: Komisja Współpracy z Zagranicą ZG PZF i Ludwik K. Malendowicz, 1995 rok, Przeprowadzenie i aktualizacja tekstu: Marek Zbierski, 2013 i 2016 rok.

Niniejszy Regulamin zatwierdzony został uchwałą Zarządu Głównego Polskiego Związku Filatelistów nr 21/XIX/2007/ZG PZF z dn. 18.11.2007 r. oraz zaktualizowany uchwałami Prezydium ZG PZF nr 19/XX/2013/Prez. ZG PZF z dn. 27.09.2013 a także nr 32/XX/2016/Inter. Prez. ZG PZF z dn. 28.05.2016 r wchodzi w życie z dniem 1. czerwca 2016 roku.

Z dniem opublikowania niniejszego Regulaminu tracą moc obowiązującą wszystkie poprzednie wersje regulaminów specjalnych dotyczących oceny eksponatów w klasie LIT na wystawach konkursowych PZF.